

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення десятої сесії
обласної ради сьомого скликання
22 серпня 2017 року № 5-10/VII

ПРОГРАМА

**соціальної підтримки учасників антитерористичної операції,
членів їх сімей та бійців-добровольців у Чернігівській області
на 2017-2018 роки**

З М І С Т

I.	Паспорт Програми _____	3
II.	Загальна характеристика Програми _____	4
III.	Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямовано Програму _____	5
IV.	Мета та пріоритетні напрямки діяльності Програми _____	5
V.	Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми	5
VI.	Перелік завдань і заходів програми та результативні показники _____	9
VII.	Ресурсне забезпечення реалізації Програми _____	9
VIII.	Координація та контроль за реалізацією Програми _____	10

Додаток 1

«Напрями діяльності та заходи Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, членів їх сімей, бійців-добровольців у Чернігівській області на 2017-2018 роки».

Додаток 2

«Орієнтовний обсяг коштів обласного бюджету, необхідний для реалізації Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, членів їх сімей, бійців-добровольців у Чернігівській області на 2017-2018 роки».

Додаток 3

«Порядок визначення бійцями-добровольцями осіб з числа мешканців Чернігівської області, які брали участь у захисті територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України, для надання одноразової матеріальної допомоги».

Додаток 4

«Склад комісії із визначення бійцями-добровольцями осіб, які брали участь у захисті територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України, для надання одноразової матеріальної допомоги».

Додаток 5

«Положення про комісію з визначення бійцями-добровольцями осіб, які брали участь у захисті територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України, для надання одноразової матеріальної допомоги».

І. ПАСПОРТ

Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, членів їх сімей та бійців-добровольців у Чернігівській області на 2017-2018 роки

№ п/п	Загальна характеристика Програми	
1.	Ініціатор розроблення Програми	Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації
2.	Дата, номер і назва нормативних документів про необхідність розроблення Програми	Указ Президента України від 18 березня 2015 року № 150/2015 «Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції», розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 березня 2015 року № 359-р «Про затвердження плану заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції»
3.	Розробник Програми	Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації
4.	Співрозробники Програми	Департаменти обласної державної адміністрації: інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю; сім'ї, молоді та спорту; управління обласної державної адміністрації: охорони здоров'я; освіти і науки; Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; Чернігівський обласний центр зайнятості
5.	Відповідальний виконавець Програми	Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації
6.	Учасники Програми	Департаменти обласної державної адміністрації: соціального захисту населення; інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю; сім'ї, молоді та спорту; управління обласної державної адміністрації: охорони здоров'я; освіти і науки; Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; Чернігівський обласний центр зайнятості; Управління Держпраці у Чернігівській області; районні державні адміністрації, виконавчі комітети

		міських рад; громадські організації (за згодою)	
7.	Термін реалізації Програми	2017-2018 роки	
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми,	2017 рік	2018 рік
		1075,0	1351,0
	всього, тис.грн,	2426,0	
	коштів обласного бюджету, тис.грн	2426,0	
9.	Основні джерела фінансування програми	Обласний бюджет	

II. Загальна характеристика Програми

Програму соціальної підтримки учасників антитерористичної операції та членів їх сімей у Чернігівській області на 2017-2018 роки (далі – Програма) розроблено на виконання завдань, визначених Указом Президента України від 18 березня 2015 року № 150 «Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції», розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 березня 2015 року № 359-р «Про затвердження плану заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції».

В умовах кризової ситуації в економіці держави, зумовленої військовою агресією з боку Російської Федерації, надзвичайно важливим є організація надання допомоги учасникам антитерористичної операції (далі – АТО), членам їх сімей та членам сімей загиблих військовослужбовців, реалізація державних соціальних гарантій, надання медико-психологічних, оздоровчих та інформаційно-правових послуг.

Програмою враховано комплекс заходів, спрямованих на соціальну, фінансову, правову та психологічну підтримку учасників АТО, членів їх сімей, соціальну адаптацію, професійну реабілітацію військовослужбовців, надання соціально-побутової допомоги їх родинам, здійснення моніторингу та контролю якості надання різних видів послуг, а також надання одноразової матеріальної допомоги бійцям-добровольцям.

У рамках реалізації Програми передбачається впровадження додаткових фінансових механізмів щодо вирішення проблемних питань зазначеної категорії громадян за рахунок коштів обласного бюджету.

Програму розроблено з урахуванням пропозицій структурних підрозділів обласної державної адміністрації, територіальних представництв центральних органів влади в області, громадських організацій.

Програма містить 7 розділів з інформацією про:

- визначення проблеми та мети, на розв'язання якої спрямовано Програму;
- обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, основні завдання, заходи та терміни виконання Програми;
- ресурсне забезпечення та контроль за виконанням Програми.

У додатках до Програми викладено Заходи щодо соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, членів їх сімей та бійців-добровольців на 2017-2018 роки та її ресурсне забезпечення за рахунок коштів обласного бюджету.

III. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямовано Програму

У зв'язку з продовженням подій на Сході України в області зростає кількість сімей, які опинились у складних життєвих обставинах, погіршується їх матеріальне і морально-психологічне становище. У зв'язку з військовим конфліктом область зазнала не тільки людських втрат, а і значних психологічних та суспільних деформацій, збільшились випадки посттравматичних стресових розладів не тільки самих учасників АТО, а і членів родин військовослужбовців, на емоційний стан яких впливає тяжке психологічне навантаження.

Комплексна підтримка та охоплення соціальним супроводом зазначеної категорії громадян, надання медичної та інформаційно-правової допомоги, здійснення заходів щодо відновлення їх психоемоційного стану, соціальної адаптації та повернення до активного громадського життя у цивільному середовищі, на даний час є вкрай актуальною.

IV. Мета та пріоритетні напрямки діяльності Програми

Метою та пріоритетними напрямками діяльності Програми є сприяння соціальній адаптації та повернення до повноцінного життя учасників антитерористичної операції, членів їх сімей шляхом надання інформаційно-правової, медичної, соціальної, психологічної, матеріальної допомоги, здійснення професійної підготовки (перепідготовки), надання оздоровчих послуг, впровадження ефективного механізму забезпечення їх всіма видами соціальних гарантій, передбачених чинним законодавством України.

V. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми

За даними районних державних адміністрацій, міських рад станом на 01.04.2017 в області мобілізовано до лав Збройних Сил України 9421 особу, демобілізовано 3765 осіб.

В області обліковується 151 родина де є загиблий учасник АТО. Статус «Член сім'ї загиблого» встановлено 311 членам сімей загиблих (померлих) учасників антитерористичної операції.

З початку проведення антитерористичної операції в області здійснюється робота щодо всебічного соціального супроводу та ефективного вирішення проблемних питань учасників АТО, членів їх сімей та членів сімей загиблих військовослужбовців.

Для надання консультативної допомоги учасникам АТО в області створено «гарячу телефонну лінію» голови Чернігівської обласної державної адміністрації. Ведеться широка інформаційно-роз'яснювальна робота щодо підтримки заходів мобілізації та демобілізації.

У містах та районах області затверджені місцеві програми матеріальної й соціальної підтримки учасників АТО, членів їх сімей та надання їм пільг на оплату житлово-комунальних послуг.

Налагоджено роботу на місцях щодо виявлення учасників АТО, які потребують забезпечення протезуванням (ортезуванням), санаторно-курортним лікуванням, забезпеченням засобами пересування тощо.

Станом на 01.04.2017 на обліку для забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації в місцевих управліннях соціального захисту населення перебуває 25 осіб, які безпосередньо брали участь в антитерористичній операції, з яких 18 осіб повністю забезпечені необхідними засобами реабілітації. Для забезпечення санаторно-курортними путівками місцевими органами соціального захисту населення взято на облік 548 осіб з числа учасників АТО.

З метою організації надання психологічної допомоги військовослужбовцям, які повернулися із зони проведення АТО, місцевими управліннями соціального захисту населення області налагоджено співпрацю з органами охорони здоров'я, освіти та громадськими організаціями для залучення фахівців психологів. У м. Чернігові створено антикризову раду, яка систематично проводить навчання із військовослужбовцями з питань профілактики постстресового синдрому. На початок квітня п.р. надано психологічну допомогу 1974 військовослужбовцям.

Відповідно до розпорядження Управління охорони здоров'я обласної державної адміністрації від 16.04.2015 № 142 «Про надання медичної допомоги особам, які брали участь в антитерористичній операції», лікувально-профілактичні заклади області проводять медичне обстеження стану здоров'я демобілізованих учасників антитерористичної операції. На даний час проведено 2586 медичних оглядів (у т.ч. в рамках проведення місячника «Дні здоров'я» 1162 медичні огляди) демобілізованих учасників антитерористичної операції, в стаціонарі пролікована 901 особа.

Організовано медичне супроводження демобілізованих військовослужбовців шляхом проведення періодичних медичних оглядів, надання всебічної допомоги таким категоріям осіб у проходженні медико-соціальних експертних комісій.

У 2016 році медико-соціальну експертну комісію пройшли 482 учасника антитерористичної операції, встановлено групу інвалідності 209 військовослужбовцям.

В області з 2014 року функціонують Центри медичної та психіатричної реабілітації для учасників антитерористичної операції.

На базі КЛПЗ «Чернігівський обласний госпіталь ветеранів війни» працює центр медичної реабілітації для учасників антитерористичної операції на 20 ліжок, з яких 10 – реабілітаційних терапевтичних та 10 – реабілітаційних неврологічних, сформованих у межах загального ліжкового фонду. При необхідності кількість ліжок може бути збільшена.

Створений центр медичної реабілітації забезпечує терапевтичну, неврологічну та психологічну реабілітацію постраждалих в антитерористичній операції.

У госпіталі працюють стоматологічний кабінет, ендоскопічний кабінет, кабінет ультразвукової діагностики та функціональних досліджень.

Протягом 2016 року в центрі медичної реабілітації для учасників антитерористичної операції на базі КЛПЗ «Чернігівський обласний госпіталь ветеранів війни» отримали висококваліфіковану медичну допомогу 214 учасників АТО.

Центр психологічної реабілітації учасників АТО створений на базі КЛПЗ «Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня» потужністю 20 ліжок. З метою поліпшення психолого-соціальної реабілітації пацієнтів за допомогою сучасних методів психодіагностики та психокорекції до штату Центру психологічної реабілітації учасників АТО введено посади лікаря-психолога, лікарів – психотерапевтів, практичних психологів та розпочала роботу служба психолого-соціального відновлення.

При приймальному відділенні обласної психоневрологічної лікарні та в реєстратурі обласного психоневрологічного диспансеру створено «Єдине вікно» для звернення учасників АТО. Дана категорія осіб обслуговується позачергово.

Протягом 2016 року в центрі психологічної реабілітації для учасників антитерористичної операції на базі КЛПЗ «Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня» отримали висококваліфіковану медичну допомогу 576 учасників АТО.

За допомогою територіальних органів соціального захисту населення області, починаючи із червня 2014 року і по даний час, відвідано 8964 родини мобілізованих громадян та з'ясовано їх проблемні питання. Завдяки спільним зусиллям районних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, громадських організацій і волонтерів надано матеріальну допомогу 4344 сім'ям на суму 7,9 млн гривень.

Допомогу по господарству (заготівля сіна, ремонт приміщень, випас худоби) отримали 750 сімей; допомогу із завезенням дров, твердого палива та скрапленого газу – 1284.

Протягом I кварталу 2017 року соціальною роботою центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді охоплено 2475 сімей, члени яких брали участь у проведенні антитерористичної операції, у тому числі 2327 родин демобілізованих, 88 сімей загиблих та 35 родин, у яких проживають інваліди із числа учасників антитерористичної операції. Послугу соціального супроводу отримували 108 сімей, членам 372 сімей надана послуга соціальної профілактики, 848 – соціальної адаптації, 64 – соціальної інтеграції та реінтеграції, 302 – соціально-психологічної реабілітації. За сприяння центрів

101 особа пройшла лікування та оздоровлення, 109 – оформили/відновили документи, 94 – вирішили житлово-побутові проблеми, 19 – працевлаштувались, 170 осіб перенаправлено до закладів соціального обслуговування, соціального захисту та мережі недержавного сектору.

З метою визначення проблем, які існують у родинах учасників антитерористичної операції та пошуку шляхів їх вирішення, центрами СССДМ області постійно здійснюються оцінки потреб нововиявлених сімей.

Про проблеми учасників антитерористичної операції, які виявлені під час роботи з відповідною категорією сімей, спеціалісти центрів інформують районні державні адміністрації та міські ради з метою скоординованого залучення всіх суб'єктів соціальної роботи для надання необхідної допомоги родинам учасників АТО.

Органами влади на місцях налагоджено тісну співпрацю з волонтерами, волонтерськими організаціями з питань надання ними психологічної підтримки, благодійної та гуманітарної допомоги учасникам АТО. В області діє понад 30 таких волонтерських організацій, найбільш дієвими з яких є: Єдиний Волонтерський Центр, громадська організація «Єдина родина Чернігівщини», Українська Православна церква Київського патріархату, спілка «Ділові жінки Чернігівщини», «Самооборона Чернігівщини» та інші.

У зв'язку з необхідністю підвищення ефективності роботи органів виконавчої влади та місцевого самоврядування з питань поліпшення соціального, морально-психологічного та матеріального стану учасників АТО та членів їх сімей, Програмою передбачено сприяння у забезпеченні оздоровчими послугами дітей з родин учасників АТО у дитячих санаторіях «Пролісок» Ніжинського району та «Зелений гай» м. Чернігова, підпорядкованих Управлінню охорони здоров'я обласної державної адміністрації, за рахунок коштів обласного бюджету. Так, у I кварталі 2017 року оздоровлено 2 дитини.

Для надання фінансової допомоги родинам, загиблих учасників антитерористичної операції на вирішення соціально-побутових питань, Програмою передбачено надання щомісячної матеріальної допомоги членам сімей загиблих учасників АТО (у розмірі 250,0 грн на родину у 2017 році), головним розпорядником коштів та відповідальним виконавцем є Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації, який здійснює виплату грошової допомоги через обласний центр по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат на підставі списків загиблих учасників АТО.

З метою забезпечення готовності надання допомоги пораненим у ході антитерористичної операції, заходами Програми передбачено здійснення передачі компонентів і препаратів донорської крові закладам охорони здоров'я інших регіонів, Міністерства оборони України та Міністерства внутрішніх справ України за рахунок фінансування з обласного бюджету.

Крім того, за даними Чернігівської регіональної парторганізації ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ РУХ ВАЛЕНТИНА НАЛИВАЙЧЕНКА» «СПРАВЕДЛИВІСТЬ» в області станом на 01.07.2017 налічується близько 30 осіб, які боронили кордони України в складі добровольчих формувань, які не увійшли до складу Збройних Сил України,

Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань і правоохоронних органів.

Враховуючи зазначене, заходами, затвердженими Програмою, передбачається надання одноразової матеріальної допомоги особам, які визначені бійцями-добровольцями, які брали участь у захисті територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України. Одноразова матеріальна допомога виплачується в розмірі 5000,0 гривень кожній особі, головним розпорядником коштів та відповідальним виконавцем є Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації, який здійснює виплату грошової допомоги через обласний центр по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат в установленому порядку.

Програму розроблено на 2017-2018 роки.

VI. Перелік завдань і заходів програми та результативні показники

Програма містить перелік завдань та заходів щодо надання соціальної підтримки учасників АТО, членів їх сімей, а також бійців-добровольців. Зокрема Програма охоплює заходи щодо медичної та соціальної адаптації, психологічної реабілітації; професійної підготовки та перепідготовки учасників АТО, соціального захисту членів їх родин; надання фінансової підтримки членам сімей загиблих учасників АТО; виплата одноразової грошової допомоги бійцям-добровольцям; розроблення та поширення серед демобілізованих учасників АТО юридичних збірників та соціальної реклами відповідної тематики тощо.

Виконання завдань та заходів Програми передбачає відновлення та попередження порушених внаслідок травм функцій, оптимальну реалізацію фізичного та соціально-психологічного потенціалу військовослужбовців, які брали участь в АТО, з метою найскорішої їх інтеграції у суспільство; надання фінансової підтримки зазначеним категоріям населення; підвищення рівня інформованості учасників АТО та членів їхніх родин з питань інформаційно-правового захисту та надання всіх передбачених державою гарантій відповідно до чинного законодавства України, зокрема передбачається виплата 30 бійцям-добровольцям одноразової матеріальної допомоги в розмірі 5000,0 гривень кожній особі, надання щомісячної фінансової допомоги родинам, загиблих учасників антитерористичної операції на вирішення соціально-побутових питань у розмірі 250,0 грн на родину тощо.

VII. Ресурсне забезпечення реалізації Програми

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету, передбачених головним розпорядникам коштів, які визначені виконавцями заходів, та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством.

Обсяг фінансування Програми уточнюється щороку під час підготовки проекту обласного бюджету на відповідний рік у межах видатків.

VIII. Координація та контроль за реалізацією Програми

Координація та контроль за виконанням заходів Програми здійснюється Департаментом соціального захисту населення обласної державної адміністрації, а за використання коштів з обласного бюджету - головними розпорядниками коштів, які визначені виконавцями заходів: Департаментом соціального захисту населення обласної державної адміністрації, Департаментом інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю обласної державної адміністрації та управлінням охорони здоров'я обласної державної адміністрації.

Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації щороку до 15 лютого готує та подає обласній державній адміністрації та обласній раді узагальнений звіт про стан виконання завдань та заходів Програми і використання бюджетних коштів.

**Директор Департаменту
соціального захисту населення
обласної державної адміністрації**

О.В. Русін

Додаток 1

до Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, членів їх сімей та бійців-добровольців у Чернігівській області на 2017-2018 роки

Напрями діяльності та заходи Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, членів їх сімей та бійців-добровольців у Чернігівській області на 2017-2018 роки

№ з/п	Назва напрямку діяльності та заходів Програми (пріоритетні завдання)	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), тис. грн., у тому числі:	Очікуваний результат
1.	Забезпечення проведення медичного огляду військовослужбовців, звільнених у запас (демобілізованих), які були призвані на військову службу під час мобілізації, на особливий період.	Постійно 2017-2018 роки	Управління охорони здоров'я обласної державної адміністрації	—	—	Виявлення порушень у стані здоров'я військовослужбовців, звільнених у запас (демобілізованих), які були призвані на військову службу під час мобілізації, на особливий період.
2.	Направлення демобілізованих учасників АТО, у яких виявлені порушення стану здоров'я, на стаціонарне	Постійно 2017-2018 роки	Управління охорони здоров'я обласної державної	Районні, міст обласного значення	Обсяг видатків визначається при	Стабілізація стану здоров'я демобілізованих учасників АТО, у

	обстеження та лікування у медичні заклади області.		адміністрації Районні державні адміністрації, міськвиконкоми		затвердженні відповідного бюджету	яких виявлені порушення стану здоров'я.
				Обласний бюджет	2017 - 250,0 2018 - 250,0	
3.	Організація медичного супроводження демобілізованих військовослужбовців у проходженні медико-соціальних експертних комісій.	Постійно 2017-2018 роки	Управління охорони здоров'я обласної державної адміністрації	—	—	Проходження демобілізованими учасниками АТО медико-соціальних експертних комісій.
4.	Забезпечення оздоровлення дітей з сімей учасників АТО у дитячих санаторіях, підпорядкованих Управлінню охорони здоров'я обласної державної адміністрації.	Постійно 2017-2018 роки	Управління охорони здоров'я обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	2017 - 350,0 2018 - 450,0	Покращення стану здоров'я дітей із сімей учасників АТО.
5.	Надання психологічної реабілітаційної допомоги демобілізованим учасникам АТО у Центрі психологічної реабілітації на базі комунального лікувально-профілактичного закладу «Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня».	Постійно 2017-2018 роки	Управління охорони здоров'я обласної державної адміністрації	—	—	Стабілізація психічного здоров'я демобілізованих учасників АТО та їх адаптація в цивільному середовищі.
6.	Залучення фахівців з фізичної реабілітації до реабіліта-	Постійно 2017-2018 роки	Управління охорони здоров'я	—	—	Підвищення якості надання фізичної

	ційного процесу демобілізованих військовослужбовців, які проходять медичну реабілітацію в Центрі реабілітації для учасників АТО на базі обласного госпіталю для ветеранів війни.		обласної державної адміністрації			реабілітації демобілізованих військовослужбовців.
7.	Забезпечення роботи «Єдиного вікна» на базі комунального лікувально-профілактичного закладу «Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня» з метою надання учасникам АТО консультацій щодо проходження відновного лікування та медико-психологічної реабілітації.	Постійно 2017-2018 роки	Управління охорони здоров'я обласної державної адміністрації	—	—	Спрощення надання медичних послуг демобілізованим учасникам АТО.
8.	У разі необхідності здійснення передачі компонентів і препаратів донорської крові закладам охорони здоров'я інших регіонів, Міністерства оборони України та Міністерства внутрішніх справ України для надання допомоги пораненим у ході АТО.	Постійно 2017-2018 роки	Управління охорони здоров'я обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	2017 - 15,0 2018 - 15,0	Підвищення якості надання медичної допомоги постраждалим учасникам АТО.
9.	Забезпечення учасників АТО санаторно-курортним лікуванням, першочергове	Постійно 2017-2018 роки	Департамент соціального захисту населення	—	—	Сто відсоткове забезпечення учасників АТО

	забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації.		обласної державної адміністрації			технічними та іншими засобами реабілітації. Забезпечення санаторно-курортним лікуванням в закладах обраних учасниками АТО.
10	Видача направлень для здійснення заходів щодо психологічної реабілітації учасників АТО у реабілітаційних установах та виплата грошової компенсації вартості проїзду до них.	Постійно 2017-2018 роки	Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації	—	—	Забезпечення проходження учасникам АТО психологічної реабілітації для подальшої адаптації у мирне життя та підтримки психологічного стану бійців.
11.	Посилення роботи щодо вирішення соціально-побутових проблем родин мобілізованих громадян області.	Постійно 2017-2018 роки	Районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад; Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації	—	—	Забезпечення належного надання допомоги родинам мобілізованих громадян області (матеріальної допомоги, допомоги по господарству: заготівля сіна, ремонт приміщень, випас худоби, завезення дров,

						твердого палива та скрапленого газу).
12.	Організація роботи щодо встановлення статусу «Інвалід війни», «Учасник війни», «Член сім'ї загиблого» та видачі посвідчень членам родин загиблих учасників АТО.	Постійно 2017-2018 роки	Районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації	—	—	Сприятиме соціальній підтримці учасників АТО, їх родин шляхом надання пільг, гарантій, передбачених законами України.
13.	Надання матеріальної допомоги членам сімей загиблих учасників АТО.	Постійно 2017-2018 роки	Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	2017 – 310,0 2018 – 576,0	Отримують допомогу 155 родин.
14.	Забезпечення соціальної підтримки та надання соціальних послуг учасникам АТО та членам їх сімей.	Постійно 2017-2018 роки	Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад	—	—	Соціальна психологічна та правова підтримка учасників АТО та членів їх сімей.

15.	Надання послуги соціального супроводу родинам учасників АТО, які опинились у складних життєвих обставинах та потребують допомоги для їх подолання.	Постійно 2017-2018 роки	Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад	—	—	Надання своєчасних та якісних соціальних послуг.
16.	Посилення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань законодавства про працю, захисту трудових прав учасників АТО, проведення нарад та семінарів для роботодавців, розміщення публікацій та виступів через засоби масової інформації, забезпечення роботи «гарячих» телефонних ліній.	Постійно 2017-2018 роки	Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації, Управління Держпраці в Чернігівській області	—	—	Недопущення порушень трудового законодавства, у т.ч. гарантій учасників АТО, підвищення обізнаності законодавства з праці різних категорій працюючих, керівників, спеціалістів та громадських лідерів з метою доведення обов'язкового мінімуму правових знань.
17.	Здійснення контролюючої та наглядової діяльності за дотриманням роботодавцями	Постійно 2017-2018 роки	Департамент соціального захисту населення	—	—	Недопущення порушень роботодавцями

	області соціальних гарантій військовослужбовців, які були призвані на військову службу під час мобілізації, на особливий період, та демобілізованих учасників АТО шляхом проведення перевірок за зверненнями громадян, планових та позапланових контролюючих заходів.		обласної державної адміністрації, Управління Держпраці в Чернігівській області			трудового законодавства.
18.	Надання повного комплексу адресних соціальних послуг учасникам бойових дій, які брали участь в АТО. Сприяння їх першочерговому працевлаштуванню, в т.ч. шляхом виплати одноразової допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності та компенсації роботодавцям витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за створення нових робочих місць.	Постійно 2017-2018 роки	Чернігівський обласний центр зайнятості	—	—	Підвищення рівня зайнятості військовослужбовців, які брали участь в АТО, зменшення чисельності безробітних серед цієї категорії населення.
19.	Забезпечення організації та проведення для учасників АТО семінарів та тренінгів, що	Постійно 2017-2018 роки	Чернігівський обласний центр зайнятості	—	—	Підвищення рівня зайнятості військовослужбовців,

	мотивують до активного пошуку роботи та вибору цивільної професії. В подальшому сприяння професійній підготовці, перепідготовці та підвищенню кваліфікації з урахуванням потреб ринку праці та замовлень роботодавців.					які брали участь в АТО; покращення якості робочої сили серед цієї категорії населення.
20.	Проведення на курсах підвищення кваліфікації Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського лекцій для практичних психологів і соціальних педагогів «Використання елементів гештальттерапії у психологічній підтримці особистості», «Посттравматичні стресові розлади та їх корекція», «Методика ведення психологічного консультування», «Використання елементів тілесно-орієнтованої терапії в роботі практичного психолога»	2017-2018 роки	Управління освіти і науки обласної державної адміністрації, Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. К.Д. Ушинського	—	—	Забезпечення підвищення кваліфікації практичних психологів і соціальних педагогів.

	та тренінгів «Психологічний тренінг з відновлення ресурсів» щодо надання психологічної допомоги учасникам АТО.					
21.	Проведення на базі Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського курсів щодо підготовки практичних психологів з проблеми «Навички кризового консультування та формування стресостійкості».	2017-2018 роки	Управління освіти і науки обласної державної адміністрації, Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. К.Д. Ушинського	—	—	Забезпечення підвищення кваліфікації практичних психологів і соціальних педагогів.
22.	Надання психологічної допомоги дітям учасників АТО, здійснення корекційної роботи та індивідуальних консультацій (на запит).	2017-2018 роки	Управління освіти і науки обласної державної адміністрації, Чернігівський обласний центр практичної психології і соціальної роботи	—	—	Здійснення корекційної роботи та індивідуальних консультацій дітям учасників АТО.
23.	Сприяння залученню волонтерських організацій до процесів соціальної реабілітації і адаптації учасників АТО.	Постійно 2017-2018 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту обласної державної адміністрації	—	—	Залучення волонтерських організацій до процесів соціальної реабілітації і адаптації учасників АТО.

						Покращення стану реабілітації учасників АТО.
24.	Проведення заходів щодо поліпшення житлових та соціально-побутових умов багатодітних сімей учасників антитерористичної операції, загиблих та поранених учасників АТО, де виховується 5 і більше дітей.	Постійно 2017-2018 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту обласної державної адміністрації	—	—	Задоволення потреб багатодітних сімей учасників АТО, загиблих та поранених учасників АТО, покращення їх рівня проживання, створення сприятливих умов для виховання дітей у багатодітних сім'ях.
25.	Проведення заходів для дітей із багатодітних сімей учасників антитерористичної операції, загиблих та поранених учасників АТО, зокрема до новорічних та різдв'яних свят.	Постійно 2017-2018 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту обласної державної адміністрації	—	—	Створення сприятливих умов для виховання та підтримки дітей із багатодітних сімей учасників АТО, загиблих та поранених учасників АТО.
26.	Забезпечити функціонування центру допомоги учасникам АТО, координаційних рад створених при обласній та	2017-2018 роки	Районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад;	—	—	Вирішення питань соціального захисту громадян, звільнених з військової служби,

	<p>районних державних адміністраціях, виконавчих комітетах міських рад з питань соціального захисту громадян, звільнених з військової служби, ветеранів війни та членів сімей загиблих учасників АТО.</p>		<p>департаменти обласної державної адміністрації: соціального захисту населення; сім'ї, молоді та спорту; з питань цивільного захисту та оборонної роботи; управління обласної державної адміністрації: охорони здоров'я; освіти і науки; Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; Чернігівський обласний центр зайнятості; головне управління Держгеокадастру в Чернігівській області; сектор Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників</p>			<p>ветеранів війни та членів сімей загиблих учасників АТО.</p>
--	---	--	---	--	--	--

			антитерористичної операції в Чернігівській області; Центр допомоги учасникам антитерористичної операції; військовий комісаріат; представники громадських організацій (волонтери)			
27.	Видання та розповсюдження юридичних збірників щодо прав та гарантій соціального захисту учасників АТО.	2017-2018 роки	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	2017 – 15,0 2018 – 15,0	Підвищення обізнаності учасників АТО щодо їх прав та гарантій.
28.	Виготовлення та розповсюдження соціальної реклами, методичної та довідкової літератури з питань соціального захисту учасників АТО та членів їх сімей, підтримки демобілізованих військовослужбовців.	2017-2018 роки	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	2017 - 45,0 2018 - 45,0	Підвищення обізнаності учасників АТО та членів їх сімей з питань їх соціального захисту та підтримки.

29.	Сприяти громадським організаціям у реалізації проектів, направлених на допомогу та всебічну підтримку учасників АТО та членів їх сімей.	2017-2018 роки	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю обласної державної адміністрації	—	—	Підтримка громадських організацій у реалізації проектів, направлених на допомогу та всебічну підтримку учасників АТО та членів їх сімей.
30.	Сприяння широкому висвітленню у місцевих засобах масової інформації заходів у рамках реалізації Програми.	2017-2018 роки	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю обласної державної адміністрації	—	—	Поширення інформації про заходи у рамках реалізації програми.
31	Надання одноразової матеріальної допомоги особам, які визначені бійцями-добровольцями, в установленому Чернігівською обласною радою порядку	Постійно 2017 рік	Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	2017 – 90,0	Матеріальна підтримка громадян, які захищали Україну

**Директор Департаменту
соціального захисту населення
обласної державної адміністрації**

О.В. Русін

Додаток 2

до Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, членів їх сімей та бійців-добровольців у Чернігівській області на 2017-2018 роки

Орієнтовний обсяг коштів обласного бюджету, необхідний для реалізації Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, членів їх сімей та бійців-добровольців у Чернігівській області на 2017-2018 роки

Обсяг коштів, що пропонується залучити на виконання Програми	Всього	в тому числі по роках: тис. грн	
		2017 рік	2018 рік
Обсяг ресурсів	2426,0	1075,0	1351,0
в тому числі:			
обласний бюджет	2426,0	1075,0	1351,0

Витрати, пов'язані з виконанням всіх інших заходів Програми, будуть фінансуватися з державного та місцевих бюджетів за рахунок коштів, передбачених на утримання відповідних центральних та місцевих органів влади - виконавців заходів.

**Директор Департаменту
соціального захисту населення
обласної державної адміністрації**

О.В. Русін

Додаток 3

до Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, членів їх сімей та бійців-добровольців у Чернігівській області на 2017-2018 роки

П О Р Я Д О К

визначення бійцями-добровольцями осіб з числа мешканців Чернігівської області, які брали участь у захисті територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України, для надання одноразової матеріальної допомоги

1. Цей Порядок визначає процедуру визначення осіб, з числа мешканців Чернігівської області, які перебували або перебувають у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувались для захисту незалежності, суверенітету, територіальної цілісності України, але в подальшому не ввійшли до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань і правоохоронних органів, бійцями-добровольцями, які брали участь у захисті територіальної цілісності й державного суверенітету на сході України (далі - бійці-добровольці АТО), для надання одноразової матеріальної допомоги.

2. Бійцем-добровольцем АТО, згідно з цим Порядком, може бути визнано особу, з числа мешканців Чернігівської області, яка перебувала або перебуває у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувались для захисту незалежності, суверенітету, територіальної цілісності України, але в подальшому не ввійшли до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України й інших утворених відповідно до законів України військових формувань і правоохоронних органів та брали безпосередню участь у бойових діях.

3. Для визначення бійцями-добровольцями АТО, особи, зазначені в пункті 2 цього Порядку, мають подати до управлінь соціального захисту населення за місцем проживання такі документи: заяву, копію паспорта, копію довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків і документи, що підтверджують безпосередню участь особи у бойових діях, пов'язаних з захистом територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України (рішення суду).

4. Управління соціального захисту населення районних державних адміністрацій, міських, районних в містах рад у десятиденний термін опрацьовують поданий пакет документів та передають до Департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації для внесення їх на розгляд Комісії із визначення бійцями-добровольцями осіб, які приймали участь у захисті територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України, для надання одноразової матеріальної допомоги.

5. Подані Департаментом соціального захисту населення обласної державної адміністрації документи розглядаються на найближчому засіданні Комісії, але не пізніше, ніж у місячний строк після подачі документів управліннями соціального захисту населення районних державних адміністрацій, міських, районних в містах рад.

Відсутність документів, визначених пунктом 3 цього Порядку, або їх недостовірність є підставою для відмови особі у визнанні її бійцем-добровольцем АТО.

6. Витяг з протоколу засідання Комісії Департаментом соціального захисту населення обласної державної адміністрації у п'ятиденний термін з дня прийняття рішення надсилається органам соціального захисту населення за місцем проживання бійця-добровольця АТО для формування списків на виплату допомоги.

7. Органи соціального захисту населення в десятиденний термін опрацьовують витяг з протоколу, формують списки для виплати одноразової матеріальної допомоги та передають їх до Чернігівського обласного центру по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат для подальшого перерахування коштів на особові рахунки отримувачів у відділенні банку.

**Директор Департаменту
соціального захисту населення
обласної державної адміністрації**

О.В. Русін

Додаток 4

до Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, членів їх сімей та бійців-добровольців у Чернігівській області на 2017-2018 роки

ПОЛОЖЕННЯ

про комісію з визначення бійцями-добровольцями осіб, які брали участь у захисті територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України, для надання одноразової матеріальної допомоги

1. Комісія з визначення бійцями-добровольцями осіб, які брали участь у захисті територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України (далі – Комісія) створена рішенням обласної ради, діє при обласній державній адміністрації та обласній раді з метою визнання осіб, з числа мешканців Чернігівської області, які перебували або перебувають у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувались для захисту незалежності, суверенітету, територіальної цілісності України, але в подальшому не ввійшли до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань і правоохоронних органів, бійцями-добровольцями, які брали участь у захисті територіальної цілісності й державного суверенітету на сході України (далі - бійці-добровольці АТО), для надання одноразової матеріальної допомоги.

2. Основними завданнями Комісії є визначення бійцями-добровольцями осіб, які брали участь у захисті територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України (далі – бійці-добровольці АТО), для надання одноразової матеріальної допомоги згідно із затвердженим Порядком.

3. Склад Комісії формується з представників обласної державної адміністрації, обласної ради, їх структурних підрозділів, а також представників громадських організацій та затверджується рішенням обласної ради.

4. Організаційною формою роботи Комісії є засідання, які проводяться в міру необхідності.

5. Засідання Комісії є правомочним за умови присутності не менше половини її складу.

6. Комісія відповідно до покладених на неї завдань:

розглядає документи осіб, з числа мешканців Чернігівської області, які перебували або перебувають у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувались для захисту незалежності, суверенітету, територіальної цілісності України, але в подальшому не увійшли до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів, які юридично підтверджують факт участі у захисті територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України;

приймає рішення щодо визначення або відмови у визначенні осіб бійцями-добровольцями АТО для включення до списку осіб на виплату одноразової матеріальної допомоги.

7. Комісія має право звертатись до підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності з метою отримання інформації, необхідної для визнання осіб, які є мешканцями Чернігівської області, бійцями-добровольцями АТО, заслуховувати свідків, представників військових формувань, добровольчих батальйонів та громадських організацій, тощо.

8. Рішення Комісії приймається більшістю голосів від складу Комісії шляхом відкритого голосування.

9. Рішення, прийняте за результатами засідання комісії, оформлюється у формі протоколу, який підписують співголови.

**Директор Департаменту
соціального захисту населення
обласної державної адміністрації**

О.В. Русін

Додаток 5

до Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, членів їх сімей та бійців-добровольців у Чернігівській області на 2017-2018 роки

Склад

комісії із визначення бійцями-добровольцями осіб, які брали участь у захисті територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України, для надання одноразової матеріальної допомоги

Романова Наталія Андріївна	заступник голови – керівник апарату обласної державної адміністрації, <i>співголова комісії</i> ;
Дідур Арсен Володимирович	заступник голови обласної ради, <i>співголова комісії</i> ;
Русін Олег Володимирович	директор Департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації, <i>заступник голови комісії</i> ;
Кучерява Ольга Олегівна	начальник відділу персоніфікованого обліку та здійснення контролю за призначенням та виплатою пенсій Департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації, <i>секретар комісії</i> ;
Федчук Володимир Олексійович	заступник директора – начальник управління фінансів виробничої сфери Департаменту фінансів обласної державної адміністрації;
Юрченко Станіслав Дмитрович	заступник директора – начальник управління планування цивільного захисту та оборонної роботи Департаменту з питань цивільного захисту та оборонної роботи обласної державної адміністрації;
Меженний Сергій Олександрович	заступник директора – начальник управління розвитку промисловості, транспорту і зв'язку Департаменту економічного розвитку обласної державної адміністрації;

Черешко Альберт Іванович	головний спеціаліст Північного міжрегіонального сектору Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників АТО (за згодою);
Приходько Олександр Миколайович	юрист Чернігівської регіональної парторганізації ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ РУХ ВАЛЕНТИНА НАЛИВАЙЧЕНКА» «СПРАВЕДЛИВІСТЬ» (за згодою);
Лапа Олександр Миколайович	Доброволець Добровольчого Українського Корпусу «Правий сектор»;
Стасюк Валентина Михайлівна	заступник начальника юридичного відділу обласної державної адміністрації.

**Директор Департаменту
соціального захисту населення
обласної державної адміністрації**

О.В. Русін